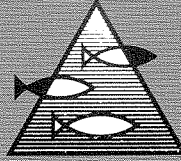

Af

les. 2

Seleksjon – bidødelighet

Torsk og hyse overlever kontakt med snurrevad

Torsk og hyse som unnslipper etter å ha vært i kontakt med snurrevad har svært lav dødelighet. Dette viser resultat av forsøk gjort ved Fangstseksjonen, Havforskningsinstituttet, sommeren 1992. All torsk overlevde. Mellom 4 og 8% av hysa døde under opphold i merd etter at den hadde kommet seg ut av snurrevadposen.

I lengre tid har maskeviddereguleringer vært brukt for å skåne småfisken. Målet har vært at fisken skal bli så stor før den blir fanget at den kan gi grunnlag for et lønnsomt fiske. Inntil for få år siden var det imidlertid ingen som hadde stilt spørsmål ved om fisken som unnslipper redskapet, overlever.

Fangstseksjonen ved Havforskningsinstituttet har de siste tre årene undersøkt om torsk og hyse som fanges enten med trål eller snurrevad overlever der den slipper ut gjennom maskene.

Seleksjon i snurrevad

Forsøk ved Fangstseksjonen har vist at ca. 50% av den fisken som sorteres ut i snurrevadfisket etter torsk og hyse, svømmer ut gjennom maskene mens nota befinner seg nede i fangstdypet. Den andre halvdelens skilles ut etter at snurrevaden er kommet opp i overflaten under hiving og fartøyet slakker ned på farten. Strammingen som holder maskene lukket mens båte er i sig framover, minker og maskene åpner seg slik at det blir lettere for fisken å søke seg ut av snurrevadposen.

Overlever fisken som slipper ut?

Fiskens sjanse til å overleve avhenger trolig av om den rømmer ut i fangstdypet eller i overflaten.

Når nota befinner seg i fangstdypet, vil fangst- og unnslippelsesprosessen være ganske lik for trål og snurrevad. Vi går ut fra at skadeomfang og dødelighet her er ganske likt for de to redskapstypene. I

1990 og -91 gjorde Havforskningsinstituttet forsøk med torsketrål (Cotesi nr. 3, 135 mm maskevidde). Forsøkene viste at omtrent all torsk som ble fanget men slapp unna, overlevde. Av hysa som ble fanget var dødeligheten mellom 5 og 10%.

Fisken som rømmer ut av snurrevadposen etter at den er kommet opp i overflaten, har trykkskader på grunn av rask dybdeforandring under haling av nota. I tillegg kan den ha fysiske skader etter kontakt med nettet.

Feltforsøk 1992

I august 1992 gjennomførte Fangstseksjonen ved Havforskningsinstituttet forsøk for å undersøke dødeligheten til fisk som slipper ut av snurrevaden i overflaten. Forsøkene ble gjort i Kongsfjorden i Finnmark med snurrevadfartøyet «Heidi Anita» og med «Cadinal» som hjelpefartøy.

Posen i snurrevaden var festet slik at den kunne løses fra nota etter at den var kommet opp i overflaten. Her ble det brukt en fletteteknikk. Den frigjorte posen ble slept opp i en lagringsmerd (13×6,7×6,7 m) som lå nær ved. Under arbeidet med å løse og slepe snurrevadposen forsøkte en å holde maksimalt strekk i maskene for å hindre fisk i å slippe ut. Så snart posen ble liggende i ro inne i merda, forsvant strekket og maskene åpnet seg slik at fisken fikk sjansen til å rømme. Fisken som kom seg ut av snurrevadposen ble holdt tilbake i merda, mens posen etter

en stund ble tatt ombord i «Heidi Anita».

De fire merdene som var i bruk ble ankret opp like ved fangstplassen i 8 til 11 dager. De ble inispisert regelmessig. Største delen av fangsten i merdene var hyse mellom 30 og 50 cm, i tillegg en del torsk.

Dødelighet

All torsk som sto i disse merdene overlevde. Mellom 4 og 8% av hysa døde. Det meste av fisken som døde, døde i løpet av de tre første dagene etter fangst.

Vi antar at dødeligheten vi fant under forsøkene er maksimumsverdier. Den friskeste fisken, som har størst sjans til å overleve, rømte trolig ut av posen allerede før posen kom inn i merda. Dette trass i alle forsøk på å holde maskene lukket. Fisken som sto i merdene kan derfor ha vært i dårligere kondisjon enn gjennomsnittet av fisk som slipper ut av snurrevaden under normale forhold.

Konklusjon

Forsøkene viser at torsk som har vært i kontakt med snurrevad overlever, mens en liten del av hysa dør. Dette skulle tilsi at maskeviddereguleringer virker etter sin hensikt i denne typen fiske.

Merd nr.	Oppfølgingstid (døgn)	Dødelighet %	
		Hyse	Torsk
1	8	8,3	0
2	9	7,7	0
3	11	3,5	0
4	10	4,1	0

Kontaktperson:

Aud Vold Soldal
Fangstseksjonen, Havforskningsinstituttet
Boks 1814, 5011 Bergen
Tlf.: 05 90 21 00